

LA VEU D'ADIDE

ASSOCIACIÓ D'INSPECTORES I INSPECTORS D'EDUCACIÓ

El nostre company David Vento, en el primer número d'aquesta modesta publicació, ens regalà l'imatge del quadre "Cantautor", pintat en 2012 per son pare, José Vento González, un acrílic sobre tela , de 2mx1m. No hem pogut millorar l'entrada. És per això que l'hem enregistrat com patró.

L'equip d'ADIDE volem encoratjar-vos a participar en les successives edicions de la Veu d'ADIDE, que va néixer amb vocació oberta a la participació de qui vulga trasmetre 'qualsevol cosa'. Ací cabem totes i tots, amb l'únic condicionant del respecte a la professionalitat.

A més, ha hagut canvis en la Junta directiva d'ADIDE Federació i rotació de càrrecs en la d'ADIDE-PV, a l'enllaç et presentem les persones que ens representen.

1

EXPERIÈNCIA
PARTICIPACIÓ
SICI - CAPV

2

PER FÍ TENIM
ROF CEIPS I
IES

3

INSPECCIÓ
INCLUSIVA?

4

EDUCACIÓN
INCLUSIVA Y
DE CALIDAD

5

PROPOSTES
CANVI
SUPERVISIÓ
MILLORA

Revista d'ADIDE
Federació
<https://avances.adide.org/index.php/ase>

SICI-Inspectorate
<https://www.sici-inspectorates.eu/Home>

Canvis a la
Junta d'ADIDE

XVI Congrés
Estatal ADIDE
Palma de Mallorca
4t trimestre 2020

EXPERIENCIA DE PARTICIPACIÓN EN SICI DE LA COMUNIDAD AUTÓNOMA DEL PAÍS VASCO.

MAITE RUIZ LÓPEZ y ROSA ALIAGA UGARTE

INTRODUCCIÓN

Este artículo pretende hacer un reflejo de la experiencia de la Inspección de Educación del País Vasco en el ámbito europeo y como socia de SICI (Standing International Conference of Inspectorates). Comenzaremos explicando el recorrido realizado en el ámbito europeo hasta el momento y los objetivos marcados. Posteriormente abordaremos de manera sucinta las características y objetivos de SICI, su organigrama y algunas de las actividades más relevantes que desarrolla. Por último, describiremos lo que la participación en SICI ha aportado a la Inspección de Educación de la CAPV y las expectativas que se plantea a futuro.

PUNTO DE PARTIDA

En marzo de 2013, en el programa de Gobierno 2012-2016 de la CAPV, se incluyó como objetivo la apertura hacia la dimensión europea en el ámbito educativo mediante propuestas orientadas a impulsar las acciones de colaboración con entidades europeas y la inclusión de esta dimensión en el currículo.

En noviembre de 2013, el entonces inspector general y una inspectora central de la CAPV acudieron a una reunión convocada por el MEC con participación de representantes de las inspecciones educativas del estado y donde se compartieron algunas experiencias. Entre ellas destacó la ponencia: Inspección

en Europa: entre la evaluación y la supervisión, presentada por Xavier Chavarría Navarro, Inspector Jefe de Barcelona, quien nos animó a iniciar los primeros pasos hacia la participación en el contexto educativo europeo.

En junio de 2014 en la Inspección de Educación del País Vasco se creó un grupo de trabajo para analizar la posibilidad de participar en un programa Erasmus Plus. Con el asesoramiento y ayuda de la persona responsable de los programas europeos en el Departamento de Educación y la experiencia que algunas de las personas del servicio de inspección tenían en este ámbito, se tomó la decisión de participar en un proyecto Erasmus + KA201.

The Standing International Conference of Inspectorates
Better Inspection, Better Learning

Así, en septiembre de 2014, en el Plan trienal de la inspección se incluyó el Objetivo 4.12: "Colaboración con otras inspecciones y otras organizaciones, para fomentar la innovación y el intercambio de buenas prácticas. Participación en el Programa Erasmus Plus." Como consecuencia de ello, durante el periodo 2015-2017 se desarrolló el Proyecto ERASMUS+ KA201 EOSLATP (Evaluation of School Leadership and Teaching Practice")

El objetivo era compartir lo que el servicio de Inspección había avanzado en relación a la evaluación de la función directiva y a su vez aprender de otras organizaciones en relación a la evaluación de la función docente, aspecto en el que nuestra organización tenía interés en progresar.

El grupo de trabajo citado actuó como coordinador del proyecto, en el que participaron otras inspecciones europeas (Rumanía, Portugal, Bolzano, Lituania) y miembros de dos universidades (Chipre, Reino Unido). Además, se realizaron diversas actividades de difusión de los resultados entre la plantilla de inspección y también en otros foros. Dicha difusión se realizó tanto a lo largo del desarrollo del proyecto como al finalizar para dar traslado de sus resultados. En esta página web se recoge información detallada de lo que se realizó: <http://www.basque.inspectorate.erasmusplus.hezkuntza.net/en/inicio>

Para el grupo de trabajo que lideraba esta actividad era importante que el resto de los miembros de la inspección se hiciera partícipe del proyecto, de manera que promovió la participación de equipos que estaban trabajando en el diseño, seguimiento y evaluación de las actividades del plan anual de inspección relacionadas con los temas que se trabajaban en el proyecto.

La participación de la Inspección en este proyecto despertó también el interés de los responsables del Departamento de Educación hacia la evaluación de la función docente y generó una postura favorable a nuestra participación en diferentes foros europeos. Además, la participación en el proyecto KA201 EOSLATP generó contactos y alianzas con otras

organizaciones del ámbito educativo y nos proporcionó información sobre redes de colaboración a nivel europeo e internacional, entre las que se incluía el SICI. Paralelamente, la Comisión Europea publicó un informe donde se menciona nuestra Inspección: Comparative Study on Quality Assurance in EU School Education Systems-Policies, procedures and practices, 4 june 2015, como reconocimiento de buena práctica del proceso de Evaluación de la Función directiva que desarrolla desde el año 2009. El informe puede consultarse en el siguiente enlace:

<http://bookshop.europa.eu/en/comparative-study-on-quality-assurance-in-eu-school-education-systems-pbNC0415279/>

Resumen ejecutivo:

<http://bookshop.europa.eu/en/comparative-study-on-quality-assurance-in-eu-school-education-systems-pbNC0415280/>

Otro momento reseñable fue la publicación en julio de 2016 del DECRETO 98/2016, de 28 de junio, de la Inspección de Educación en la Comunidad Autónoma del País Vasco (BOPV 4-07-2016), en cuyo texto se incluye como estrategia el fortalecimiento de la dimensión europea.

De acuerdo con ello, a partir del curso 2017-2018, dentro de los planes de formación anual de la inspección de nuestra comunidad, se incluyen jornadas formativas con perspectiva internacional al objeto de conocer los planteamientos educativos y las buenas prácticas que se están desarrollando a nivel europeo e internacional. En la primera de estas jornadas, que versó sobre la evaluación de centros, participaron expertos de Nueva Zelanda, Estonia, Irlanda y Portugal. En el año 2018 la inspección de la CAPV entra a formar parte de SICI y comienza nuestra andadura en la misma en la Asamblea general de ese año, que se desarrolló en Belgrado (Serbia).

A lo largo del año 2019 participamos en los 3 talleres que se organizaron (Sofía, Madeira y Dublín) y en la Asamblea general (Londres).

PARTICIPACIÓN EN SICI: JUSTIFICACIÓN Y OBJETIVOS

La Inspección de Educación del País Vasco organiza su actividad mediante planes trienales que se concretan en planes anuales. Actualmente nos encontramos finalizando el que comprende el período 2017-2020.

En dichos planes se plantean objetivos y líneas de actuación que tienen como referencia la Misión, Visión y Valores de la Inspección. Además, se perfila el modelo de inspección definido en el Decreto que la regula, así como la metodología y estrategias que son referencia en la intervención en los centros.

Las líneas de actuación recogidas en los planes trieniales y en sus concreciones anuales se clasifican en tres grandes bloques, uno relacionado con la intervención en los centros, otro recoge las actuaciones de colaboración con la Administración educativa y otras entidades del entorno y otro tercero está enfocado a la mejora y desarrollo de la propia inspección.

En relación con este tercer bloque, una de las líneas básicas, asociadas al objetivo general nº 4 (Mejorar la organización interna, la formación de la inspección de educación y el desarrollo de su actividad, impulsando procesos de normalización lingüística, gestión, innovación, participación y evaluación de la organización, para responder eficazmente a las necesidades de los destinatarios de las actividades de la Inspección de Educación, tanto internos como externos) es la siguiente: Colaboración con otras instituciones y profundización en la dimensión europea.

Así, una vez finalizada con éxito nuestra participación como coordinadores en la mencionada acción KA201 "EOSTLAP" del programa Erasmus Plus, durante la vigencia del actual Plan General Trienal (2017-20) se ha promovido el fortalecimiento de la dimensión europea de la Inspección de Educación.

Para ello un equipo al que denominamos Acción Exterior/Kanpo Ekimena, del que forman parte algunos inspectores e inspectoras de los que lideraron el proyecto de ERASMUS+, continúa trabajando en los siguientes objetivos:

- Participar en los eventos, seminarios, congresos y grupos de trabajo que organice SICI (Standing International Conference of National and Regional Inspectorates of Education) y difundir sus resultados y conclusiones en la Inspección de educación.
- Difundir buenas prácticas europeas en torno a la evaluación y autoevaluación de centros. Reflexionar sobre dichas prácticas y su posible adaptación a nuestro contexto. Dar a conocer materiales y documentos utilizados en otros contextos europeos sobre el tema.
- Dar a conocer a nivel europeo las diferentes acciones que tenemos en marcha, sobre todo las relacionadas con la evaluación de las direcciones escolares y la evaluación de la función docente.
- Conocer "in situ" las realidades de diferentes inspecciones europeas y compartirlas con los compañeros y compañeras de inspección.

Para ello, este equipo se encarga de participar en todas las actividades de SICI, de organizar las formaciones con expertos internacionales, de impulsar la participación en actividades como job-shadowing (el curso pasado tres inspectoras acompañaron a sendos inspectores irlandeses durante una semana en sus labores de evaluación de centros), de organizar la acogida de inspectores extranjeros (en 2020 recibiremos la visita de 4 inspectoras francesas), etc. Puede obtenerse más información en

<http://www.euskadi.eus/comision-de-accion-exterior-v0/web01-a2hikus/es/>

SICI (Standing International Conference of Inspectorates): ASPECTOS MÁS SIGNIFICATIVOS

SICI (Standing International Conference of Inspectorates: Asociación permanente internacional de inspecciones educativas nacionales y regionales) es una asociación de inspecciones de educación nacionales y regionales de Europa. Fue fundada en 1995 y actualmente tiene más de 40 inspecciones miembros. El fin principal de SICI es apoyar la mejora en la educación mejorando el trabajo de la inspección. Su visión se ha formulado mediante el siguiente lema: "Better Inspection, better learning" (Mejor inspección, mejor aprendizaje).

Objetivos

Se ha propuesto tres objetivos para lograr que esta visión se haga realidad:

- Ayudar a mejorar las inspecciones y las competencias profesionales de sus miembros.
- Promover y apoyar la colaboración y cooperación entre inspecciones.
- Participar activamente en debates internacionales sobre evaluación y mejora de la calidad en educación.

Países socios

Estos son los países o regiones que pertenecen a la asociación: Albania, Austria, Bavaria, Belgium – Dutch speaking community, Belgium – French speaking community, Belgium – German speaking community, Bulgaria, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, England, Finland, France, Hamburg, Hessen, Ireland, Italy – Invalsi, Lithuania, Lower Saxony, Luxembourg, Malta, Montenegro, Northern Ireland, North Rhine-Westphalia, Norway, Portugal, Rhineland Palatinate, Romania, Saxony, Scotland, Serbia, Slovak Republic, South Tyrol, Sweden, The Netherlands, Turkey , Wales y recientemente Kosovo, Republic of Moldova, Ukraine y el País Vasco

Organigrama

Existe un comité ejecutivo compuesto por representantes elegidos que se encargan de poner en marcha las decisiones tomadas en las asambleas generales que se organizan anualmente.

SICI está abierto a todas las inspecciones y organizaciones nacionales cuya labor principal es la evaluación de la educación. Existe una tasa anual (unos 3.300€). La lengua de comunicación es el inglés. Existe también un Plan Estratégico 2016-2020.

Acciones

SICI persigue el logro de sus objetivos con estas acciones:

- Adquirir e intercambiar información, conocimientos y perspectivas.
- Apoyar el desarrollo de habilidades y metodologías.
- Participar en proyectos de inspección conjunta y de evaluación o de otras formas de cooperación.
- Proporcionar conocimientos adquiridos a través de la actividad de inspección a responsables políticos.

Anualmente se organiza una Asamblea General / Congreso. También se llevan a cabo 3 o 4 reuniones de trabajo cada año (workshops), y se desarrollan varios proyectos de evaluación y otras actividades cooperativas

Estos han sido los temas monográficos trabajados los últimos años:

2019 Inspección e Innovación

2018 El Impacto de la Inspección

2017 Equilibrio entre la evaluación interna y externa de centros

2016 Profesionalización en la evaluación interna y externa de centros: el todo es más que la suma de las partes

2015 Facilitando el cambio: comunicación e inspección

2014 El impacto de la inspección: ¿una pregunta sin respuesta todavía?

2013 Transformar la inspección para potenciar la mejora para todos

2012 Afrontar los desafíos del siglo XXI en educación

2011 Motivar al alumnado desmotivado

PÁGINA WEB

La página web de la organización proporciona mucha información interesante sobre el contenido de todos los talleres y asambleas generales celebradas, así como información sobre las inspecciones socias y sus coordinadores o coordinadoras:

<http://www.sici-inspectorates.eu/Home>

PROS Y CONTRAS DE PARTICIPAR EN SICI

Ventajas:

Aprender de otras inspecciones europeas, en cuanto a forma de organizarse, de trabajar, de afrontar diversos temas comunes, etc.

Tener una visión europea sobre diferentes sistemas educativos europeos.

Intercambiar buenas prácticas, a través de actividades como job-shadowing.

Conocer "in-situ" el funcionamiento de diferentes inspecciones y centros educativos.

Asistir a conferencias impartidas por expertos europeos sobre temas directamente relacionados con la inspección educativa.

Participar activamente en un foro europeo para aportar nuestros puntos de vista, contrastarlos con otras organizaciones y dar visibilidad a las prácticas exitosas desarrolladas y recoger ideas de cara a definir nuevas líneas estratégicas que contribuyan a la mejora de nuestra organización y de su impacto en la mejora del sistema educativo.

Colaborar en la elaboración de documentos e informes de carácter europeo sobre la inspección.

Contactar con expertos (una vez los hemos escuchado en conferencias) para traerlos al País Vasco a dar formación al resto de la Inspección.

En definitiva: mirar más allá de nuestras propias fronteras y ser conscientes de que podemos aprender mucho, pero también podemos enseñar mucho.

Inconvenientes:

Cuota anual alta (3.300€)

Conocimiento de inglés

Necesidad de dedicar un tiempo y esfuerzo personal importante, para:

- Preparar las reuniones internacionales
- Redactar (y traducir) las memorias sobre lo trabajado o publicado
- Difundir lo trabajado al resto de la inspección
- Estar al día de las informaciones y novedades de interés
- Frecuentes comunicaciones

Nuestras expectativas a medio-largo plazo:

Uno de los objetivos del presente trienal, que no hemos podido desarrollar es la revisión de nuestro actual perfil de inspección. El tema que se trabajará el año 2020 puede ofrecernos ideas y referencias interesantes.

Possiblemente organizaremos un Workshop en mayo de 2021, que ese año versará sobre la equidad y la excelencia.

Impulso de la actividad de un equipo generado hace cuatro cursos, al que denominamos VIGILANCIA DE LA INNOVACIÓN, para estudiar experiencias de otros países que puedan ser aplicables a nuestro servicio o que nos sugiera ideas que contribuyan a su mejora.

Aumentar la participación y el interés de la plantilla de inspección hacia la necesidad de compartir experiencias con otras instituciones vascas, nacionales y europeas.

Visualizar el impacto de nuestra participación en SICI.

Afianzar y aumentar las colaboraciones con un número cada vez mayor de inspecciones europeas.

Compartir nuestra experiencia con otras instituciones europeas y ser reconocidos como una organización que dispone de buenas prácticas y que aporta valor añadido.

Y otras que irán, sin duda, surgiendo en el futuro.

PER FI TENIM NOUS REGLAMENTS D'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DE LES ESCOLES D'EDUCACIÓ INFANTIL, COL·LEGIS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA I INSTITUTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA!

JEREMIES MORAGUES I BENAVENT

En els DOGVs dels dies 9 i 16 de desembre s'han publicat els **Decrets 252 i 253/2019**, de 29 de novembre, pels quals es regula, respectivament, l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional, i ensenyaments d'Educació Infantil o d'Educació Primària.

A continuació s'inclou una breu descripció de les principals novetats d'aquests reglaments:

Doten els centres d'una major autonomia pedagògica, organitzativa i de gestió i fomenta la participació del claustre i del consell escolar del centre en els projectes de centre dins el marc de la legislació vigent.

Fomenten la **paritat entre dones i homes** en els òrgans de govern i de coordinació docent dels centres, complint l'establit en la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, així com en el Pla director de coeducació i en el I Pla d'igualtat.

Generalitzen la figura de la vicedirecció per a tots els IES i la figura de la direcció d'estudis per a les escoles infantils i col·legis de primària centres de 6 a 8 unitats i assignen els centres **un nombre global d'hores lectives setmanals que es determinarà per la conselleria competent en matèria d'educació perquè els equips directius desenvolupen les seues funcions i un nombre global d'hores lectives setmanals** perquè les persones que coordinen els equips docents, els equips de cicle, els equips educatius, els departaments i les altres figures de coordinació, desenvolupen les seues funcions.

Desenvolupen el règim de funcionament i l'estatut jurídic del consell escolar i del claustre de professorat.

Pel que fa a l'**assignació de tutories**, estableix que es realitzarà d'acord amb criteris pedagògics i de manera que es done la millor resposta educativa a l'alumnat del centre.

Estableix les següents **figures de coordinació** en tots els centres: TIC, de formació, d'igualtat i convivència i de llibres i materials curriculars i, específicament en els IES els següents: d'Educació Secundària Obligatòria, i de cicles formatius.

Respecte a la participació i col·laboració social, destaca que els centres promouran compromisos amb les famílies i podran establir vincles associatius amb diferents xarxes de voluntariat, associacions culturals o altres agents socials.

També inclou informació sobre: pla de sostenibilitat de recursos, eficàcia energètica i tractament de residus; atenció a l'alumnat en absència del professorat; accés en els centres educatius; ús social dels centres educatius; protecció de dades de caràcter personal; salut i seguretat en els centres educatius; mesures d'emergència i pla d'autoprotecció del centre; assistència sanitària a l'alumnat i prevació de riscos laborals.

Defineixen el **PAM (Pla d'Actuació per a la Millora)**, com la part pedagògica de la PGA (Programació general del centre) i contemplen informació sobre l'**avaluació dels centres docents** diferenciant entre avaluació interna i avaluació externa.

A més el Decret 253/2019, modifica la **composició dels consells escolars** d'alguns tipus de centres i desenvolupa el consell escolar dels col·legis rurals agrupats (CRA) i introduceix una **disposició transitòria sobre la jornada escolar** que permet que els centres mantinguin la mateixa jornada que tenen autoritzada mentre no es publique una nova regulació de la jornada escolar.

ÉS LA INSPECCIÓ D'EDUCACIÓ INCLUSIVA: UN MOMENT PER LA REFLEXIÓ

LUCÍA MORENO FERNÁNDEZ

Segurament de tots és conegut el magnífic símil de Pere Pujolàs i Maset, gran pedagog català, reconegut expert en aprenentatge cooperatiu i referent de l'educació inclusiva, per a explicar aquest concepte.

Recordem la història...

"Es troben dos amics que no es veien des de feia molt de temps. Un d'ells tenia previst celebrar al dia següent un sopar amb un grup d'amics comuns amb els que no s'havien vist feia molt, així que invità a l'altre al sopar.

L'amic preparà un sopar esplèndid: entrants variats, guisats de tota classe i un pastís amb fruites confitades. Tot regat amb bons vins.

El mateix dia del sopar, va caure en el compte que el seu vell amic havia d'anar molt espai amb allò que menjava i que, segurament, res del que havia preparat amb tanta cura li aniria bé.

Aleshores...

Opció 1º: Li telefonà de seguida explicant-li què passava, i li digué que ho sentia molt, que millor no hi anara i que ja li avisaria quan celebrara una altra.

Opció 2º: Li telefonà per preguntar-li si encara tenia el mateix problema i per dir-li que no es preocupara, que anara de qualsevol manera, ja que li prepararia a ell un plat de verdura i peix a la planxa.

Opció 3º: Canvià el menú apressa i corrents: seleccionà alguns entrants que també podia menjar el seu vell amic, guardà els guisats al congelador per a una altra ocasió i improvisà un segon plat, també esplèndid, però que tot el món podia menjar: també retocà el pastís i, enlloc de fruita confitada, li posà fruita natural. Arribada l'hora del sopar, tots junts menjaren els mateixos plats que l'anfitrió els va oferir.

És evident que el canvi de paradigma al que ens enfrontem comporta reptes molt considerables... Comencem pel principi, l'admissió. La norma obliga a una escolarització equilibrada, en quant a nombre d'alumnat i les possibles característiques que els accompanyen, però podem fer-la efectiva amb immediatesa? Malauradament, no...Tenim "centres preferents d'escolarització de motòrics" (endavant CEP), "CAES"...dins el sistema ordinari; dos sistemes paral·lels amb diferents; dos modalitats d'escolarització...

Parlem de barreres, les físiques, les que tots detectem fàcilment... Cal encetar el procés d'eliminació en tots els centres escolars, de manera progressiva, eliminant l'etiqueta CEP. És de veres que aquestes estructures,

aquesta i altres, han donat una resposta adequada a molts alumnes, però el camí cap a la inclusió real no té tornada, i per tant, desubicar als nostres xics i xiques del seu barri, del seu entorn més proper, és danyar en certa mesura els seus drets.

Quants sistemes volem? Què fem amb els "guettos" creats als CAES, guettos escolars derivats de la prèvia segregació residencial, i dels centres amb presència d'educador d'educació especial, únics en una localitat, o en una zona de gran amplitud, que han anat asimilant-se quasi a mini centres quasi específics?

I ho sent, però s'ha de dir... per a quan una reforma de la norma que ampara els concerts de manera que els centres privats disposen dels mateixos recursos que els públics, i puguen així col.laborar de manera efectiva en el procés d'inclusió? Molts manifesten les seues dificultats per implementar determinades mesures i atendre alumnat amb diversitat funcional, molts s'impliquen en aquesta tasca tirant mà del propi professorat, d'personal auxiliar... si bé, no podem deixar de manifestar la nostra preocupació si, tal i com es preveu, aquest camí cap a la inclusió ha d'acabar accentuant les diferències entre una i altra tipologia de centres.

Avancem cap a qüestions metodològiques, organitzatives...perquè els documents, en uns cursos, estaran actualitzats, s'hauran creat models, protocols,... i tindrem grans declaracions d'intencions en tots els centres. Ara bé, com a inspectors, quina ha d'estar la nostra posició davant de les reiterades consultes i peticions que se'n derivaran? Posem alguns exemples...

Tal i com marcar l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, que desenvolupa el Decret 104/2018, que estableix els principis d'equitat i inclusió al nostre sistema educatiu, la socorreguda "reducció de ràtio" ja no va associada al dictamen d'escolarització, que d'altra banda veu reduït el seu àmbit d'aplicació molt considerablement. Per tant, als casos en els que per norma no siga viable aquesta reducció, i a la resta atés que n'hi ha evidència científica, el nostre assessorament hauria d'anar dirigit cap a una organització que contempla la "codocència", "les parelles pedagògiques", com la fórmula més rentable, si realment es du a terme sota un prisma totalment col.laboratiu.

I el currículum? Recordem el conte amb el que iniciàvem aquest article... No podem crear un currículum paral·lel a l'oficial. Multitud d'eines (Disseny Universal de l'Aprendentatge, Taxonomia de Bloom, programacions multinivell, document-pont, i altres) han de coadiuvar a una eficaç programació que done resposta a tots. El plantejament ha d'arreplegar aquelles estratègies que li siguen imprescindibles als alumnes. Així cal contemplar la introducció d'elements del currículum específic com ara l'iniciació a la llengua de signes, o a sistemes alternatius i augmentatius de comunicació, el maneig de determinades aplicacions, etc. En cas contrari, de què serveix incloure a un alumne motòric que domina un esport adaptat, si ningú més és capaç de jugar amb ell?; o a un xiquet amb sistema de comunicació PECS o de signes si la resta no sap interpretar ni tans sols allò més bàsic? I no sols, els alumnes, evidentment, així que avancem cap a un altre tema bàsic, la formació.

**Si un alumne no pot aprendre de la forma en que l'ensenyem,
potser hauríem d'ensenyar de la forma en que aprén**

Sota el prisma de la formació en centres, atés que és aquesta la fórmula que ha demostrat ser més rentable, és absolutament urgent iniciar un procés d'especialització, basat en la detecció de necessitats i concretat en cadascú dels centres. En aquest aspecte, CEFIREs, SPEs i Inspecció Educativa hauríem de coordinar-se de manera que les intervencions siguin òptimes, duent a terme un repartiment de tasques clar, i establint els punts de trobada.

Estimats companys i companyes, tots docents, tots dedicats a l'educació des de que tenim memòria... realment podem sentir-nos orgullosos del moment de la tasca que s'ens encomana. Cal ser forts, com un tronc, com a cos que avança junts, per donar suport als que a peu d'aula han de protagonitzar el canvi.

NO TINGUEM POR, TINGUEM GANES!!

EDUCACIÓN INCLUSIVA Y DE CALIDAD

MIGUEL ANTONIO ALBEZA SAN JUAN

Nos decía Kant, "Que la educación hace a la especie humana", de ahí que educar sea una tarea que tengamos encomendada y sea la verdadera historia de la humanidad.

Podemos considerar que "educar", es un proceso de influir en los sentimientos, en los conocimientos y en las acciones de las personas, en consecuencia los educadores debemos transmitir valores e ideas que hagan posible la convivencia en la sociedad.

Repasando la historia de la educación y las diferentes teorías y corrientes del aprendizaje, podemos llegar la conclusión de que el talento educativo puede consistir en saber que método debemos utilizar y aplicar en cada momento y según contextos.

En la actualidad la ley Orgánica de Educación 2/2006, reconoce como uno de los principios inspiradores del sistema educativo español el fomento de la investigación, la experimentación y la innovación educativa, promoviendo la interculturalidad y la educación en valores.

"La cantidad de dinero que se invierte en una sociedad, es una variable fundamental, aunque no la única, que correlaciona en mayor o menor medida en el éxito educativo de esa sociedad.

Aunque existen otras variables que influyen en el éxito educativo de una sociedad, como "el ambiente educativo" en el marco del contexto escolar, así como "la cohesión social" de los distintos colectivos que componen el sistema educativo, de ahí la importancia en la actuación de la Inspección Educativa, mejorando el clima escolar, favoreciendo e impulsando procesos de enseñanza aprendizaje que contribuyan a la mejora del sistema educativo, a la autonomía de los centros, a la formación docente y a su evaluación.

En esta línea el propio artículo 91 de la LOE, establece entre las funciones del profesorado, la investigación, la experimentación y la mejora continua de los procesos de enseñanza, así como actuar bajo los principios de colaboración y trabajo en equipo, debiendo la administración educativa fomentar dichos programas, para contribuir al progreso social y profesional.

Recientemente he tenido la oportunidad de participar en una mesa de trabajo compartida,

sobre "Metodologías activas" organizada por el Cefire de Cheste, (Valencia), en consonancia con lo que establece el artículo 2º de la LOE, que hace referencia a que los poderes públicos prestarán atención prioritaria al conjunto de factores que favorezcan la calidad, especialmente entre otros el trabajo en equipo del profesorado, la investigación, la experimentación y la renovación educativa.

Además las orientaciones de la Unión Europea insisten en una formación que se ajuste a las demandas de un mundo globalizado y que haga posible un desarrollo económico sostenible vinculado al conocimiento.

En la Estrategia Europea 2020, se establecían los objetivos de un crecimiento inteligente sostenible e integrador, con la finalidad de reducir el abandono escolar, garantizando una formación que permitiese el acceso al mundo laboral.

Considero que las metodologías activas deben presentarse como una alternativa que de respuesta a las exigencias que demanda la sociedad del S. XXI, estas metodologías implican acción, requieren del papel activo del alumnado, para que sean los protagonistas de su propio aprendizaje, ya en el siglo XX, las teorías y corrientes pedagógicas constructivistas, establecían la importancia de tener un contexto lo más similar con el mundo real y que de su praxis permita al alumnado, desarrollar sus competencias en su contexto, favoreciendo la

participación activa, el trabajo en equipo y planteando las actividades como retos, no como actividades de enseñanza mecánicas, por ello debemos plantear esta revolución metodológica como una alternativa en la escuela del S. XXI, para dar respuesta adecuada a las exigencias de la sociedad actual, mediante el Aprendizaje Basado en Proyectos, Aprendizaje Basado en Problemas, Aprendizaje Basado en el Pensamiento, Aprendizaje Servicio, Aprendizaje Cooperativo, Grupos interactivos, Grupos cooperativos, Aprendizaje Basado en el Juego, Gamificación, Pensamiento de Diseño, Clase Invertida, Aprendizaje para la creatividad, Metodologías AICLE, la mejor opción con programas bilingües, se puede afirmar que ninguna metodología es mejor que otra, utilizar una u otra dependerá de factores intrínsecos o extrínsecos, además de estar implementadas y favorecidas por las TIC, que son herramientas muy útiles para el aprendizaje y el conocimiento.

El modelo pedagógico que elijamos, debe ser la mejor acción según los contextos, para dar una respuesta adecuada e la acción implementada por la competencia digital, debiendo utilizar los medios tecnológicos de manera eficiente, crítica, responsable, creativa y segura.

Por ello en todo proceso de enseñanza-aprendizaje, los docentes deben ser los promotores, los orientadores y los facilitadores del desarrollo competencial del alumnado, mediante estrategias interactivas, compartiendo y construyendo conocimiento, realizando aprendizajes por proyectos y favoreciendo la participación activa, así como la experimentación.

El aprendizaje por proyectos es muy procedural, es muy pragmático, es todo aquello que el alumnado realiza en su tareas prácticas, debiendo evitar que sean meros observadores del proceso de enseñanza-aprendizaje, de ahí que en los proyectos interdisciplinares, debamos tener una visión más amplia, más global, debiendo proceder de manera transversal, que a su vez implicarán

mayor grado de compromiso en el profesorado, mayor coordinación, mejor planificación y sobre todo una mayor dedicación.

Para conseguir lo anterior, el profesorado debe trabajar en equipo, en un ambiente óptimo y cohesionado, que implicará ser responsable y comprometido con sus tareas, llevándolas a efecto de manera colaborativa y cooperativa.

Las metodologías activas, llevan estructuras cooperativas de aprendizaje debiendo ser uno de los elementos motivadores del proceso de enseñanza-aprendizaje para todos el alumnado, animando a conseguir personas emprendedoras, además deben ser las facilitadoras de las tareas, promoviendo organizar el pensamiento crítico, del alumnado, favoreciendo la reflexión y la investigación.

Anteriormente hice referencia a la Estrategia Europea 2020 y con la "Declaración de Incheon 2030 para la Educación", documento del Foro Mundial de Educación, celebrado en Corea, 2015, tenemos un nuevo compromiso histórico para transformar vidas mediante una nueva visión de la educación: "Hacia una educación inclusiva y equitativa de calidad, mediante un aprendizaje a lo largo de la vida para todos"

Por todo lo anterior considero, que para llevar a efecto este compromiso educativo, en el actual sistema educativo español, debemos facilitar y promover un ambiente educativo cohesionado, que nos permita aplicar métodos didácticos que favorezcan las metodologías activas en los distintos procesos de enseñanza-aprendizaje, tanto en su planificación, como en su programación, impulsando la participación de toda la comunidad educativa, para conseguir transferencias de aprendizajes que permitan acceder a las metas y los objetivos propuestos a lo largo de nuestras vidas, dado que el talento educativo debe consistir en saber que método debemos utilizar y aplicar en cada momento según contextos.

Propostes metodològiques per a un canvi en la supervisió i seguiment de la millora

MARCEL URREA NÚÑEZ

Compartisc amb diversos autors, que la inspecció d'educació porta des de la segona meitat dels anys '80 en permanent qüestionament sobre la nostra identitat i lloc, com actors, en el sistema educatiu. Probablement aqueix qüestionament estiga condicionat per la volatilitat del marc bàsic que defineix les fites educatives en les diferents lleis que s'han succeït en aquest període.

La modificació de les metes educatives ha anat variant el desenvolupament de les funcions de la inspecció d'educació. Avelino Sarasúa Ortega, actualment subdirector general d'Inspecció d'Educació en la Comunitat de Madrid, estableix el següent quadre d'evolució de funcions de la inspecció d'educació en quatre moments ("La inspección de educación, un futuro incierto", Avelino Sarasúa Ortega, Ediciones Universidad de Salamanca, Aula, 25, 2019, pp. 91-104):

Reial Decret de 20 de maig de 1849 (article 18)	Decret de 2 de desembre de 1932 (article 17)	Llei General d'Educació, 1970 (article 142)	LOE, 2006 (article 151)
<p>1º Indagar las necesidades de la instrucción primaria en sus respectivas provincias, a fin de proponer a las autoridades, a las comisiones provinciales y al Gobierno cuantas mejoras crean convenientes para el aumento y prosperidad de las escuelas.</p> <p>2º Vigilar sobre el cumplimiento de las leyes, decretos, reglamentos y demás disposiciones vi- gentes relativas a la Instrucción Primaria, excitando el celo de las autoridades, denunciando las faltas y abusos, y haciendo a quien corresponda las oportunas reclamaciones.</p> <p>3º Gestionar para que los maestros estén puntualmente pagados, y se les trate con el decoro debido.</p> <p>4º Investigar los fondos con que se sostienen las escuelas, y vigilar sobre la recta administración de los bienes que estén aplicados, sobre el cumplimiento de las cláusulas de las fundaciones, y sobre la puntual rendición de cuentas por las que están obligados a darlas, dirigiendo para todo ello sus reclamaciones a quien corresponda.</p>	<p>1º Orientar, impulsar y dirigir las Escuelas nacionales y las Instituciones auxiliares de las mismas. Contribuir al mejoramiento profesional de los Maestros. Perfeccionar la vida pedagógica de las Escuelas e intensificar su acción social.</p> <p>2º Cuidar especialmente de que sea respetada en todo momento la conciencia del niño, garantizando el más escrupuloso cumplimiento de laicismo y de las Leyes que amparan los derechos e intereses de la infancia.</p> <p>3º Visitar las demás Escuelas públicas y privadas para comprobar si en su labor se someten a los preceptos legales y a las condiciones en que fue autorizado su funcionamiento.</p> <p>4º Conceder a los Maestros de su zona votos de gracias y proponerles para otras recompensas, como asimismo imponerles la sanción de apercibimiento o proponer la aplicación de otras penas, previa formación de expedientes gubernativos.</p>	<p>a) Velar por el cumplimiento de las leyes, Reglamentos y demás disposiciones en todos los centros docentes estatales y no estatales, en el ámbito de la función educativa.</p> <p>b) Colaborar con los Servicios de Planeamiento en el estudio de las necesidades educativas y en la elaboración y actualización del mapa escolar de las zonas donde ejerce su función, así como ejecutar investigaciones concernientes a los problemas educativos de éstas.</p> <p>c) Asesorar a los profesores de los centros estatales y no estatales sobre los métodos más idóneos para la eficacia de la enseñanza que imparten.</p> <p>d) Evaluar el rendimiento educativo de los centros docentes y profesores de su zona respectiva o de la especialidad de su cargo en colaboración con los Institutos de Ciencias de la Educación.</p>	<p>a) Supervisar y controlar, desde el punto de vista pedagógico y organizativo, el funcionamiento de los centros educativos, así como los programas que en ellos inciden.</p> <p>b) Supervisar la práctica docente, la función directiva y colaborar en su mejora continua.</p> <p>c) Participar en la evaluación del sistema educativo y de los elementos que lo integran.</p> <p>d) Velar por el cumplimiento, en los centros educativos, de las leyes, reglamentos y demás disposiciones vigentes que afecten al sistema educativo.</p> <p>e) Velar por el cumplimiento y aplicación de los principios y valores recogidos en esta Ley, incluidos los destinados a fomentar la igualdad real entre hombres y mujeres.</p> <p>f) Asesorar, orientar e informar a los distintos sectores de la comunidad educativa en el ejercicio de sus derechos y en el cumplimiento de sus obligaciones.</p>

Si bé es cert que des de la LOPEGCD tan sols han hagut matisos, les funcions han condicionat tant les tècniques de realització de l'actuació de la inspecció d'educació, com els processos de formació interns a la pròpia inspecció.

Entre les dues últimes, cal intercalar tres lleis reguladores del sistema educatiu i que establien les següents funcions de la inspecció d'educació:

LOGSE, 1990 (article 61)	LOPEGCD, 1995 (article 36)	LOCE, 2002 (no va arribar a aplicar-se) (article 105)
<p>a) Colaborar en la mejora de la práctica docente y del funcionamiento de los centros y en los procesos de renovación educativa.</p> <p>b) Participar en la evaluación del sistema educativo.</p> <p>c) Velar por el cumplimiento de las leyes, reglamentos y demás disposiciones generales en el ámbito del sistema educativo.</p> <p>d) Asesorar e informar a los distintos sectores de la comunidad educativa en el ejercicio de sus derechos y en el cumplimiento de sus obligaciones.</p>	<p>a) Controlar y supervisar, desde el punto de vista pedagógico y organizativo, el funcionamiento de los centros educativos, tanto de titularidad pública como privada.</p> <p>b) Colaborar en la mejora de la práctica docente y del funcionamiento de los centros, así como en los procesos de reforma educativa y de renovación pedagógica.</p> <p>c) Participar en la evaluación del sistema educativo, especialmente en la que corresponde a los centros escolares, a la función directiva y a la función docente, a través del análisis de la organización, funcionamiento y resultados de los mismos.</p> <p>d) Velar por el cumplimiento, en los centros educativos, de las leyes, reglamentos y demás disposiciones vigentes que afecten al sistema educativo.</p> <p>e) Asesorar, orientar e informar a los distintos sectores de la comunidad educativa en el ejercicio de sus derechos y en el cumplimiento de sus obligaciones.</p> <p>f) Informar sobre los programas y actividades de carácter educativo promovidos o autorizados por las Administraciones educativas competentes, así como sobre cualquier aspecto relacionado con la enseñanza que le sea requerido por la autoridad competente o que conozca en el ejercicio de sus funciones, a través de los cauces reglamentarios.</p>	<p>a) Controlar y supervisar, desde el punto de vista pedagógico y organizativo, el funcionamiento de los centros educativos, tanto de titularidad pública como privada.</p> <p>b) Supervisar la práctica docente y colaborar en su mejora continua y en la del funcionamiento de los centros, así como en los procesos de reforma educativa y de renovación pedagógica.</p> <p>c) Participar en la evaluación del sistema educativo, especialmente en la que corresponde a los centros escolares, a la función directiva y a la función docente, a través del análisis de la organización, funcionamiento y resultados de los mismos.</p> <p>d) Velar por el cumplimiento, en los centros educativos, de las leyes, reglamentos y demás disposiciones vigentes que afecten al sistema educativo.</p> <p>e) Asesorar, orientar e informar a los distintos sectores de la comunidad educativa en el ejercicio de sus derechos y en el cumplimiento de sus obligaciones.</p> <p>f) Informar sobre los programas y actividades de carácter educativo promovidos o autorizados por las Administraciones educativas competentes, así como sobre cualquier aspecto relacionado con la enseñanza que le sea requerido por la autoridad competente o que conozca en el ejercicio de sus funciones, a través de los cauces reglamentarios</p>

Observem que segons l'article 151 de la Llei Orgànica d'Educació, les funcions poden distribuir-se bàsicament en les següents accions:

Supervisar i controlar	Avaluat	Assessorar	Informar
<p>a) Supervisar i controlar, des del punt de vista pedagògic i organitzatiu, el funcionament dels centres educatius així com els programes que en ells incideixen.</p> <p>b) Supervisar la pràctica docent, la funció directiva i col·laborar en la seu millora contínua.</p> <p>d) Vetlar pel compliment, en els centres educatius, de les lleis, reglaments i altres disposicions vigents que afecten el sistema educatiu</p> <p>e) Vetlar pel compliment i aplicació dels principis i valors recollits en aquesta Llei, inclosos els destinats a fomentar la igualtat real entre homes i dones</p>	c) Participar en l'avaluació del sistema educatiu i dels elements que l'integren	f) Assessorar, orientar i informar els diferents sectors de la comunitat educativa en l'exercici dels seus drets i en el compliment de les seues obligacions	g) Emetre els informes sol·licitats per les Administracions educatives respectives o que es deriven del coneixement de la realitat pròpia de la inspecció educativa, a través de les vies reglamentàries.

Malgrat estar recollides en els plans periòdics la concreció de les actuacions d'inspecció, la proporcionalitat i la disposició de les funcions indica a les clares quin és el paper que el legislador desitja de la inspecció d'educació, a hores d'ara.

Així mateix, les funcions impliquen l'ús de tècniques per a l'exercici de les funcions. En un article de 1993, María Teresa López del Castillo ("Las funciones de la Inspección en el contexto del actual sistema educativo", dins de l'obra col·lectiva coordinada per Eduardo Soler Fierrez, Técnicas y procedimientos de Inspección educativa. (1993). Madrid: Escuela Española), estableix els següents:

TÈCNIQUES DE SUPERVISIÓ EDUCATIVA	
1. Tècniques utilitzades preferentment en funcions de control i avaliació.	1.1. Visites a centres, aules, professors, serveis, etc. 1.2. Control documental. 1.3. Emissió d'informes i memòries.
2. Tècniques utilitzades preferentment en les funcions d'assessorament.	2.1. Informació escrita (circulars, butlletins, comunicacions). 2.2. Entrevistes (amb directors, professors, pares, autoritats relacionades amb l'ensenyament). 2.3. Reunions ocasionals o periòdiques amb centres, professors, associacions de pares, organismes públics. 2.4. Seminaris i grups permanents de treball. 2.5. Visites a centres destacats per les seues realitzacions. 2.6. Viatges d'estudi.
3. Tècniques de caràcter general.	3.1. Domini de la legislació aplicable en l'àmbit educatiu. 3.2. Tècniques de recollida d'informació i tractament de dades. 3.3. Relacions humanes.

En el temps transcorregut des de 1993, l'evolució del sistema educatiu en Espanya ha estat fortament sotmès a creences, més que a comprovació tècnica dels resultats obtinguts davant de situacions de canvi. Tampoc s'han realitzat tractaments analítics de les millores mesures a introduir dins del ventall de possibilitats existents. És per això, que qualsevol persona observadora de les actuacions de la inspecció d'educació, pot identificar les tècniques emprades actualment i el pes que les 1.2 i 1.3 tenen en el seues actuals ocupacions diàries.

En dues tesi doctorals que tenen com estudi l'actuació de la inspecció d'educació:

"Funciones y quehaceres de los inspectores de Educación en Baleares. Un estudio de casos", de Alexandre Camacho Prats, realitzada i defesa en la Universitat de Barcelona en març 2014.

"La inspección de Educación: régimen jurídico", de Francisco Javier Galicia Mangas, realitzada i defesa en la Universitat de Saragossa en gener 2016.

Podem llegir les següents conclusions a propòsit de la realització de les funcions de la inspecció:

Sobre les accions de:	Tesi de A. Camacho Prats, març 2014	Tesi de J. Galicia Mangas, gener 2016
Supervisió: comprovació i control	La supervisió, rebaixada a la mera comprovació i control documental amb el director en el despatx d'aquest, manca en gran manera del caràcter pedagògic i didàctic que emana de la supervisió de la pràctica docent per a col·laborar en la seu millora	Si considerem únicament la Inspecció com un òrgan de supervisió i control merament burocràtic, mancarà de fonament la seu labor perquè aqueix control pot ser exercit des d'altres instàncies sense necessitat de duplicar la labor.
Avaluació	L'avaluació queda reduïda a la indefinida i escassa "participació" en aquesta, a l'atzar dels informes projectats per altres organismes com el IAQSE, PISA, PIRLS o TIMSS (no per la Inspecció) i, en excés, sotmesa a designis ideològics del poder polític.	Si posem en dubte la participació de la Inspecció en la funció d'avaluació del sistema educatiu encomanant les avaluacions dels centres docents a agents externs aliens a l'àmbit educatiu, als quals a més se'ls atorga la facultat de concedir certificats de qualitat amb el prestigi associat a aquests, estarem desacreditant, encara sense voler-lo, a la Inspecció com a institució.
Informar i assessorar	L'assessorament, escàs de contingut pedagògic, està limitat a la mera recomanació jurídica a directius en un escenari tan canviant com la política educativa. L'emissió d'informes, tan importants per a la millora, queden minvats en la seu repercussió i abast, al no ser vinculants, i moltes vegades directament no sol·licitats per l'Administració.	Si la inspecció és utilitzada fonamentalment com a instrument de control de l'ensenyament i d'aplicació de les polítiques educatives partidistes, fracassarà probablement en la seu labor en quedar seriosament menyscabada la seu professionalitat, íntimament lligada a la independència i autonomia pròpies de l'exercici de les seues funcions.

La tesi de A. Camacho Prats utilitza tècniques d'investigació pròpies de les ciències socials per fonamentar les afirmacions sobre la percepció de les persones que integren la inspecció de les Illes Balears, i encara que no s'haja extrapolat l'estudi a la resta de l'estat, molt probablement tindrem la convicció de que sí son extrapolables i majoritàriament seran acceptades aquestes afirmacions per les persones que integren la inspecció d'educació.

Coincideixen ambdós estudis en una altra conclusió, que ben bé poguera ser interpretada com una proposta de canvi metodològic:

Proposta	Tesi de A. Camacho Prats, març 2014	Tesi de J. Galicia Mangas, gener 2016
Canvi	Concloem que hi ha una infravaloració i un escàs profit del potencial de la Inspecció com a institució, i dels inspectors com a agents de millora de la qualitat educativa per mancar d'un apropiat plantejament centrat en la millora substantiva de la qualitat educativa en els centres docents.	No obstant això, la Inspecció podrà ser considerada i estimada favorablement, i conservarà la seu utilitat si el desenvolupament de les seues funcions essencials de supervisió i control, d'assessorament i avaluació, s'enfoca cap a la millora contínua de la qualitat i eficàcia del sistema educatiu, i a subministrar la informació necessària per a l'adeguada orientació de les polítiques educatives.

Les intervencions a nivell "**micro**", a escala d'individus dels centres educatius, consumeixen gran esforç, requeririen multiplicar els efectius i perden la perspectiva de treball en equip i objectiu comú. Les actuacions tan sols poden ser incidentals, per qüestions disciplinàries, de mediació o proposta de resolució davant reclamacions, per instrucció d'expedients concrets ... A la Comunitat Valenciana, les persones que integren la inspecció d'educació representen aproximadament el 0.15% de la totalitat dels cossos docents de nivells no universitaris. O un 0.014% enfront del conjunt de l'alumnat. Aquestes proporcions fan inabastable qualsevol actuació profunda d'avaluació, o canvi, a escala d'individus.

Les intervencions a nivell "**macro**" queden emmascarades pels "grans números" i són pròpies d'altre nivell d'ocupació, on la mateixa llei orgànica reguladora del sistema educatiu tan sols estableix un rol de "**participació**" per a la inspecció.

És per eixa raó que ambdós autors apunten al nivell "**meso**" d'intervenció per tal de resituar l'espai natural, òptim i identificable d'intervenció de la inspecció d'educació, com agents de millora en l'acompanyament dels plans propis que puguen establir els mateixos centres. I això suposa també un respecte a l'autonomia organitzativa i de gestió dels mateixos centres, que necessàriament ha de ser diversa.

El focus "**meso**", com acció inspectora, requereix les habituals característiques:

- ha de ser **homologable**, és a dir tots els centres han de rebre una atenció similar i homogènia, encara que adequada a les seues circumstàncies concretes;
- ha de **respectar la autonomia** organitzativa i de gestió dels centres, per tant l'acció inspectora acompaña en l'execució dels plans i projectes i provoca replantejaments;
- es tant més valorada i eficient en la millora del sistema educatiu, quant més **prop** està de la realitat de les aules.

Per altra part l'organització d'un centre està condicionada per "**projectes**": educatiu, d'innovació pedagògica i curricular, de gestió i règim econòmic, lingüístic, europeus, de formació i

perfeccionament de l'actuació del professorat, d'incorporació de les TIC, ... de direcció del centre, ... però també de "**plans**": de sostenibilitat de recursos, eficàcia energètica i tractament de

residus, d'autoprotecció del centre, d'actuació per a la millora, d'ensenyament i ús vehicular de les llengües, normalització lingüística, d'igualtat i convivència, d'activitats d'orientació, d'actuació per a la millora respecte de la tutoria, d'atenció a l'alumnat en cas d'absència de professorat, d'emergència, d'autoprotecció del centre, d'acollida destinat al professorat que s'incorpora per primera vegada al centre, d'informació dirigit a les mares, pares i representants legals i a l'alumnat, ...

No s'observa que s'haja mantingut cap sistematització a l'hora d'establir "plans" i "projectes", ni que s'haja respectat una ortodòxia en les accepcions. Existeix un estàndard en la gestió de projectes (ANSI/PMI 99-001-2017, *The Standard for Project Management*, en *A Guide to the Project Management Body of Knowledge*, 6ena Edició, Project Management Institut, 2017), que disposa d'un lèxic que defineix les expressions habituals (*PMI Lexicon of Project Management Terms*, versió 3.2, 2017), on:

- Un Pla és un conjunt de decisions de caràcter general que expressen alineaments amb les directrius per assolir la visió establida pel centre i on es plasmen els compromisos de realització: prioritats, estratègies d'acció, mitjans i instruments per complir amb els objectius proposats. Els plans inclouen "programes" i "projectes" i la seua finalitat és traçar el camí desitjable per assolir algun aspecte de la visió.
- Un Programa és un conjunt operatiu d'accions i projectes relacionats, encaminades a l'assoliment de fites i un cronograma concret, dins d'un pla
- Un Projecte és un conjunt d'activitats concretes i enllaçades amb el propòsit d'acomplir l'objectiu de produir un resultat, un bé, un servei o resoldre un problema en un temps i uns recursos determinats.
- Una Tasca és qualsevol treball que requereix esforç, recursos i tindre resultat concret (un lliurable). Una tasca pot ser de qualsevol tamany (realment un projecte és una tasca molt gran). De vegades el terme és utilitzat per denominar un treball en un nivell particular en la jerarquia d'una estructura de desglossament de treballs (s'anomena Work Breakdown Structure, WBS), com por ser una fase que es divideix en un conjunt d'activitats i una activitat en un conjunt de tasques. Excepte aquest ús jeràrquic, l'activitat és sinònim de tasca.

Deixant a banda qüestions de normalització de nomenclatura i la mescla d'accepcions, la qüestió destacable és que l'exercici de l'autonomia organitzativa i de gestió dels centres educatius ha d'estar plena de "projectes" que defineixen el seu funcionament. I la pròpia accepció de **"projecte"** implica canvi i incertesa sobre l'assoliment dels objectius previstos. A més els desviaments sobre l'assoliment dels objectius poden ser **positius, negatius, o ambdós**. Una supervisió eficaç ha de col·laborar per esbrinar oportunitats i amenaces.

S'està consolidant la creença de que la millora en la qualitat del servei prestat pels centres educatius està fortament vinculada a l'exercici de la seu autonomia. Sent una responsabilitat compartida entre els diversos nivells de responsabilitat dins dels centres i de la pròpia administració d'educació, a través de l'avaluació. Seria una errada estratègica separar l'avaluació per a la millora interna dels centres (autoavaluació) que defineixen els plans de millora i la supervisió per part de la inspecció, per tal de col·laborar en la seu fonamentació ("Nuevos modelos de dirección y supervisión en un sistema de autonomía de los centros, evaluación y mejora", Mòdul 4 del curs "Evaluaciones internas de los centros educativos y procesos de mejora. El papel de los equipos directivos y de la Inspección educativa", ADIDE Federación, José Luis Estefanía Lera, 2019-2020).

És per això que cal redefinir el paper de la inspecció en l'acompanyament dels processos de millora dels centres educatius:

- Aplicant en els centres plans d'avaluació formativa, dirigida als projectes dels centres o focalitzada en algun d'ells, proporcionant informació sobre els riscos de desviament.
- Impulsant, assessorant i supervisant els plans d'autoavaluació dels centres, detectant riscos de desviament dels plans.
- Donant suport per l'assessorament i supervisant els plans de millora dels centre que sorgisquen com a conseqüència de l'anàlisi i reflexió dels resultats obtinguts en processos d'avaluació interna i de les possibles avaliacions externes.
- Orientant en el control dels documents institucionals dels centres per tal de que no siguin una càrrega administrativa més, sinó un enregistrament de l'evolució del centre i dels resultats dels seus plans, simplificant la seu descripció i fent més efectiva i visible la seu realització.

Aleshores, la proposta metodològica per a un canvi en la supervisió i seguiment dels plans de millora dels centres educatius, esdevindria de la introducció de dinàmiques de detecció i anàlisi de riscos de desviament respecte de les previsions.

Entenent en aquest context per "risc" el **grau d'incertesa respecte l'assoliment d'objectius**. Podem valorar així mateix la probabilitat de desviament dels objectius previstos en un projecte sobre la base d'observació de recursos emprats, temps consumits, ordenació de les tasques ... I d'igual manera les tasques poden ser valorades en l'impacte que observem sobre la consecució dels objectius.

És habitual graduar els riscos de separació respecte dels objectius plantejats sobre una taula senzilla:

RISC		PROBABILITAT DE DESVIAMENT				
		1 (rar)	2 (poc probable)	3 (probable)	4 (molt probable)	5 (quasi segur)
IMPACTE	1 (insignificant)	BAIX	BAIX	BAIX	MIG	MIG
	2 (menor)	BAIX	BAIX	MIG	MIG	MIG
	3 (moderat)	MIG	MIG	MIG	ALT	ALT
	4 (major)	MIG	MIG	ALT	ALT	MOLT ALT
	5 (extrem)	MIG	ALT	ALT	MOLT ALT	MOLT ALT

D'aquesta manera, podria establir-se un diàleg entre els riscos detectats en l'autoavaluació i els observats per una supervisió aliena al centres. Això determinaria el replantejament dels objectius, la reformulació de tasques o la redefinició motivada dels projectes, dels quals caldria donar informació als òrgans de participació que pertocara, amb el corresponent enregistrament de l'anàlisi.

L'aprenentatge organitzatiu està també en el mètode seguit, que pot ser extrapolat a qualsevol àmbit de la vida d'un centre educatiu.

Els procediments d'anàlisi de riscos disposen d'una norma específica "no acreditabile" com és l'ISO 31000:2018 i per a les seues tècniques en ISO 31010:2019. Però l'objectiu no hauria de ser tindre com a referent la normalització, sinó un procediment de justificació i anàlisi sobre si l'esforç està fent-se en la direcció que es pretenia, si cal redefinir els objectius, o si estem trobant altres línies no definides prèviament a les que cal dedicar els esforços abandonant altres que perden relleu amb el temps.

Cada centre té un context diferent i no està demostrat que les regles basades en les experiències contextuales puguen ser transferides a altres. Un correcte equilibri entre evaluació interna-externa determina el punt de partida dels plans de millora. En la mesura que les evaluacions i la seua sistematització vagen consolidant-se de manera significativa a cada centre, els diferents actors ens veurem reconeguts en la millora, els plans i projectes es veuran com eines de treball en equip orientades al canvi, no com "càstig burocràtic", les funcions de cadascú prendran sentit i la inspecció d'educació és part d'eixa millora.

Ja està al vostre abast a la web d'ADIDE Federació el número actual de la revista

<https://avances.adide.org/index.php/ase>

Núm. 32: DESEMBRE (2019)

NOVA PRESIDENTA D'ADIDE FEDERACIÓ

Lourdes Oureta Mendía, presidenta d'ADIDE-País Basc

ROTACIÓ EN CÀRRECS DE LA JUNTA DIRECTIVA D'ADIDE-PV

PRESIDENTA	Lucía Moreno Fernández
Vice-president	Pablo Ortega Gil
Secretària	Mercé Cerver Dasí
Tresorer	Miguel Martínez Agudo

DISPOSEU DE TODA LA NOSTRA INFORMACIÒ EN:

<https://adide-pv.org>